

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten betreffende het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet handelt over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht. Tijdens de vorige legislatuur besliste de Vlaamse Regering dat jongeren in gemeenschapsinstellingen recht hebben op onderwijs georganiseerd door een school. Dit resulteerde medio mei 2024 in een decreet en een bijzonder decreet die het formele kader voor het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen uittekenden.

De regelgeving van mei '24 legde de organisatie voor het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen vast, maar voorzag op dat moment nog niet in de overheveling van personeel van de gemeenschapsinstellingen die instaan voor het onderwijs naar de rechtspositieregeling van onderwijs. Verder werden bij de verdere voorbereiding van de implementatie, in nauw overleg met het GO!, bijkomende voorstellen tot aanpassingen geïdentificeerd die de onderwijskwaliteit in deze context kunnen versterken en het leerrecht van de jongeren nog beter garanderen. Tot slot, moest er ook wat betreft de verwerking van persoonsgegevens en de vrijheidsbeperkende maatregelen in de GI-school nog een aantal zaken decretaal worden geregeld. Het voorliggende decreet biedt een antwoord op deze openstaande elementen en zal ingaan vanaf september 2026.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Secundair onderwijs

Beleidsmatige doelstelling: de onderwijskwaliteit en het leerrecht van leerlingen in de gemeenschapsinstellingen garanderen en rechtszekerheid van het personeel dat instaat voor het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen waarborgen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het **JoKER** advies verkregen op 5 november 2025.

De **uitvoerbaarheidstoets van Onderwijsinspectie** werd verkregen op 6 november 2025. De **uitvoerbaarheidstoets van AGODI** werd verkregen op 21 november 2025. Op basis van de uitvoerbaarheidstoetsen werden beperkte technische aanpassingen doorgevoerd in de tekst.

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het **wetgevingsadvies** nr. 2025/460 van 12 november 2025.

De **Inspectie van Financiën** verleende haar gunstig advies onder voorwaarden met nr. BV/2025004484 op 25 november 2025. De Inspectie geeft aan dat het gunstige advies, onder voorbehoud is van goedkeuring van de bijkomende besparingsmaatregelen in het kader van het temperen van de groei secundair onderwijs. Ook wijst IF er op dat de meerkost volledig binnen de onderwijsbegroting opgevangen moet worden.

Dit wordt als dusdanig meegenomen in het betrokken regelgevend proces.

Verder formuleert IF nog een aantal aandachtspunten, waar in onderstaande dieper op in wordt gegaan:

- Ten eerste wijst IF op het spanningsveld dat ontstaat doordat verschillende statuten op één fysieke locatie samen komen.

Het is de essentie van voorliggend decreet om het onderwijsluik in de gemeenschapsinstellingen in het beleidsdomein Onderwijs en Vorming onder te brengen, om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Dit gebeurt door de oprichting van een school binnen de gemeenschapsinstellingen, om zo ook het onderscheid te kunnen maken tussen enerzijds het onderwijs en anderzijds de begeleiding binnen de gemeenschapsinstelling. Het personeel dat instaat voor het onderwijs zal in dit kader de transitie maken naar onderwijs. Hierdoor zullen inderdaad verschillende statuten op één fysieke locatie samenkomen, maar elk met een duidelijk omschreven finaliteit. In die zin is het ook niet de bedoeling taken onderling worden doorgegeven bij piekbelasting (eventuele noodsituaties uiteraard uitgesloten). De leerkrachten moeten blijven focussen op het onderwijsverhaal, terwijl de begeleiders in de gemeenschapsinstellingen hun begeleiding opnemen.

Daarnaast is het belangrijk om aan te stippen dat er in het onderwijs ook situaties zijn waar verschillende statuten samenwerken in één instelling. In scholen werken administratieve medewerkers in een ander statuut als bv. de leerkrachten met ook een andere vakantieregeling, prestatieregeling en verloning. Ook in type 5-onderwijs is personeel met verschillende statuten aangesteld: enerzijds leerkrachten aangesteld volgens een type 5-financiering, en anderzijds het personeel van de medische voorziening.

- Ten tweede geeft IF aan dat personeelsleden in de GI-school mogelijk een andere vakantieregeling zullen hebben dan andere leerkrachten.

Met voorliggend decreet wordt een zeer specifiek concept uitgewerkt om het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen vorm te geven. Het is belangrijk dat leerlingen onderwijs kunnen krijgen in de GI-school ongeacht het moment waarop ze in de gemeenschapsinstelling in- of uitstromen. Om die reden werd ervoor gekozen om een specifieke vakantieregeling voor het personeel uit te werken, die overigens is geïnspireerd op de huidige vakantieregeling van het personeel. Hierdoor zullen de personeelsleden van de GI-school minder vakantiedagen hebben

dan andere onderwijspersoneel, maar zij worden wel meer verlondd dan wanneer zij leraar zouden zijn in het secundair onderwijs.

- Ten derde stelt de inspecteur dat de versnelde benoemingsmogelijkheden niet gegarandeerd zijn.

Uit de gegevens van Opgroeien van april 2025 blijkt dat er nog slechts 5 contractuelen zijn en 1 mogelijk toekomstige aanwerving van een contractueel personeelslid. Alle andere personeelsleden zijn vastbenoemd ambtenaar (op proef). De 5 personeelsleden zullen op 1/9/2026 normaliter voldoende dienstanciënniteit hebben om het recht op TADD te verwerven en komen op 1/1/2027 in aanmerking voor een vaste benoeming. De regelgeving maakt zo mogelijk dat de personeelsleden al in 2027 ipv 2028 vastbenoemd kunnen worden maar een effectieve garantie is er niet. Dat hangt af van de keuzes die gemaakt worden in het beleidsplan.

Maar, gezien de personeelsleden ook al het recht op TADD kunnen verwerven op 1/9/2026 genieten zij toch al een zekere werkzekerheid omdat hun aanstelling dan doorloopt over de schooljaren heen en hier niet zomaar een einde aan kan worden gemaakt.

- Ten vierde stelt IF dat het recht op levensbeschouwelijke voor bepaalde leerlingen niet volledig gewaarborgd is.

Binnen voorliggend regelgevend kader zijn er verschillende mogelijkheden om het recht op levensbeschouwelijk onderricht te garanderen. Zo geldt dat als de leerling nog ingeschreven is in een andere school, de leerling levensbeschouwelijk onderwijs via interactief afstandsonderwijs kan volgen in de andere school. Zo kan altijd gegarandeerd worden dat de leerlingen levensbeschouwelijk onderwijs krijgen. Daarnaast als de leerling niet meer ingeschreven is in een school en zich ook niet wenst in te schrijven in een school voor secundair onderwijs is een alternatieve regeling uitgewerkt waarbij er samenwerkingsafspraken worden gemaakt met een school voor het secundair onderwijs. Deze werkwijze lijkt voldoende garanties te bieden op de invulling van het recht op levensbeschouwelijk onderricht.

- Tot slot geeft IF aan voorstander te zijn van een financieringsmodel gebaseerd op het gemiddeld aantal ingenomen plaatsen, en niet met de vastgelegde capaciteit van de gemeenschapsinstellingen.

Om verschillende redenen is ervoor gekozen om niet te werken met een gemiddeld aantal ingenomen plaatsen. Ten eerste brengt dit inherent een administratieve belasting met zich mee, omdat er per dag moet geregistreerd worden welke leerlingen er in de GI-school zijn (wat wel een bijkomende administratieve handeling is). Een tweede reden is dat de capaciteit in de gemeenschapsinstellingen over het algemeen volledig ingevuld wordt. In die zin is het niet efficiënt om een complexe werkwijze in te bouwen, terwijl het resultaat niet ver ligt van de vastgelegde capaciteit. Ten derde heeft het werken met de vastgelegde capaciteit als voordeel dat dit een stabiele en accurate basis is voor de berekening van de omkadering.

De Inspectie van Financiën geeft aan dat het begrotingsakkoord gevraagd moet worden.

Het **akkoord onder voorwaarden van de minister van begroting** werd gegeven op 16 december 2025.

De **Vlaamse Onderwijsraad** gaf in een reactie op 19 januari 2026 aan de intenties van het decreet te ondersteunen en te waarderen dat er wordt gewerkt aan kwaliteitsvol onderwijs voor een kwetsbare doelgroep leerlingen. Omdat het decreet voor een belangrijk deel ingaat op arbeidsvoorwaarden, en de gekozen richting verder uitwerkt, ziet de Vlaamse Onderwijsraad af van verder advies. De **Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV)** drukt haar appreciatie uit over de bepalingen van het decreet

omdat deze het leerrecht van jongeren vallen onder het jeugddelinquentierecht nog beter garanderen en de kwaliteit van dat onderwijs versterken. De SERV benadrukt dat het de betrachting moet zijn om een volwaardige opleiding te volgen met het oog op een kwalificatie, om de re-integratie in de samenleving te verbeteren.

Naar aanleiding van de adviezen van de Vlaamse Onderwijsraad en de SERV werden geen aanpassingen doorgevoerd in de decretale teksten.

De **Vlaamse Toezichtcommissie** bezorgde op 26 januari 2026 haar advies. In het advies stelt de VTC dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat een aantal aanpassingen worden doorgevoerd. Deze hebben betrekking op de rechtsgronden, de essentiële elementen van de gegevensverwerkingen, artikel 10, artikel 70, artikel 80 tot 83. Naar aanleiding van het advies werden verschillende aanpassingen doorgevoerd in de betrokken artikels; in de memorie van toelichting wordt puntsgewijs ingegaan op hoe met de bemerkingen van VTC wordt omgegaan.

De **onderhandelingen met de sociale partners** vonden plaats op 27 januari 2026. Deze onderhandelingen resulteerden voor de gemeenschappelijke vergadering met Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), Comité voor de provinciale en plaatselijke onderwijsdiensten – Afdeling 2 - Onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap” en het Overkoepelend Onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs” in protocol nummer 164 van 13 februari 2026. Voor het sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest resulteerde de onderhandelingen in protocol nr. 447.1396 van 13 februari 2026.

Na deze onderhandelingen werd er nog één wijziging doorgevoerd aan het decreet. De datum voor het aanleveren van de lijst met personeelsleden die de transitie naar onderwijs zullen maken, wordt aangepast van 1 mei 2026 naar 1 juni 2026.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Maatregelen met betrekking tot de organisatie van het onderwijs

In voorliggend decreet worden verschillende wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de organisatie van het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen:

- Er zal één zelfstandige GI-school met een eigen directeur opgericht worden van waaruit het onderwijs in de verschillende gemeenschapsinstellingen georganiseerd wordt.
- De GI-school kan de onderwijstijd vrij organiseren rekening houdend met de behoeften van de leerling. Dat wil zeggen dat de schoolvakantieregeling niet gevolgd wordt en daarmee zal ook voor het personeel van de GI-school een andere vakantieregeling worden uitgewerkt dan voor ander onderwijzend personeel. De vakantieregeling van het personeel van de GI-school zal verder uitgewerkt worden bij besluit van de Vlaamse Regering.
- Er zullen meer omkaderingsrekeneenheden ter beschikking worden gesteld zodat alle personeelsleden die momenteel instaan voor het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen, de transitie naar de GI-school en bijgevolg naar onderwijs zullen kunnen maken. Ook zal er omkadering voorzien worden voor een administratieve medewerker en een ICT-coördinator.
- Het werkingsbudget wordt opgetrokken zodat het vergelijkbaar is aan wat een leerling in een tso/bsso-school van het GO! genereert. Dit betekent een verhoging die meer dan een verdubbeling inhoudt ten opzichte van het oorspronkelijk voorziene budget.

Personeelsmaterie

Voorliggend decreet bevat overgangsmaatregelen die zullen ingeschreven worden in het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 opdat de onderwijspersoneelsleden van de gemeenschapsinstellingen op een vlotte manier en met respect voor de huidige rechten kunnen overgedragen worden. Bij de uitwerking van de overgangsmaatregelen wordt een onderscheid gemaakt tussen de vastbenoemde personeelsleden en de contractuele personeelsleden van de gemeenschapsinstellingen.

Voor de vastbenoemde personeelsleden/ambtenaren geldt dat:

- de vaste benoeming wordt overgezet wanneer zij overstappen naar de GI-school;
- de diensten gepresteerd in de gemeenschapsinstellingen zullen (mits een aantal uitzonderingen) erkend worden als dienstanciënniteit;
- de geldelijke anciënniteit van de personeelsleden zal worden meegenomen;
- de personeelsleden een passende verloning zullen genieten.

Voor de contractuele personeelsleden geldt dat:

- zij starten met een tijdelijke aanstelling;
- de diensten gepresteerd in de gemeenschapsinstellingen zullen (mits een aantal uitzonderingen) erkend worden als dienstanciënniteit;
- de geldelijke anciënniteit van de personeelsleden zal worden meegenomen;
- de personeelsleden een passende verloning zullen genieten/krijgen;
- zij sneller het recht op TADD (per 1 september 2026) en een vaste benoeming kunnen verwerven (per 1 januari 2027).

Ambtenaren die reeds een vaste benoeming hebben in het onderwijs hoeven zich niet te beroepen op deze overgangsmaatregelen, maar kunnen een mutatie aanvragen.

We leggen verder ook de gegevensuitwisseling m.b.t. de personeelsleden die in transitie gaan decretaal vast.

De Vlaamse Regering kan voor beide groepen een concordantietabel opmaken en indien nodig overgangsmaatregelen vastleggen die betrekking hebben op de vereiste bekwaamheidsbewijzen en de verloning.

De organieke regeling (ambten, bekwaamheidsbewijzen, prestatieregeling enz.) voor de personeelsleden van de GI-school zal verder geregeld worden bij besluit van de Vlaamse Regering.

Dit decreet bevat daarnaast nog de volgende aanpassingen aan het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991:

- toevoegen van de GI-school aan het toepassingsgebied;
- opnemen van de GI-school in de definitie van "instelling". Gezien het sui-generis statuut van de GI-school moeten zij expliciet vermeld worden;
- inschrijven van een definitie voor de GI-school;
- de berekening van de dienstanciënniteit afstemmen op de bezoldiging "in twaalfden";
- inschrijven van het beroepsgeheim voor de personeelsleden van de GI-school;
- invoeren van het beleidsplan voor de vacantverklaring van betrekkingen in het kader van de vaste benoeming in de GI-school. Gezien de specifieke setting en de nood aan specifieke profielen en expertise is het aangewezen om voor de vacantverklaring te werken met een beleidsplan;
- mogelijk maken dat de personeelsleden die reeds een vaste benoeming in het onderwijs hebben, kunnen muteren;
- inschrijven van een inzetbaarheidsregeling omdat er 1 GI-school zal komen met 6 vestigingsplaatsen en de vestigingsplaatsen zich verspreid over Vlaanderen situeren.

In de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 wordt ook de mogelijkheid tot het uitoefenen van een LIO-baan ingeschreven voor personeelsleden in de GI-school.

Vrijheidsbeperkende maatregelen

In de gemeenschapsinstellingen is er een kader voor het nemen van vrijheidsbeperkende maatregelen van toepassing. Ook in de GI-school kan het personeel in situaties terecht komen dat ze vrijheidsbeperkende maatregelen moeten nemen. Omdat in de realiteit de GI-school en de gemeenschapsinstelling vaak zullen samenwerken bij vrijheidsbeperkende maatregelen wordt het zo geregeld dat eenzelfde kader van toepassing is en dat er gewerkt wordt in een gemeenschappelijk dossier en dat dit dossier wordt opgenomen in een gezamenlijke dossieromgeving.

Verwerking van persoonsgegevens

Er wordt voorzien in een decretaal kader dat de verwerking van persoonsgegevens binnen het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen regelt. Dit kader omvat onder meer de rechtsgrond voor de verwerking van gegevens door de GI-school, de uitwisseling van gegevens en de inzage in de schoolloopbaangegevens van de leerling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting die als bijlage bij de voorliggende nota is gevoegd.

BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen bijkomende meerkost ten opzichte van de decretale teksten die door de Vlaamse Regering voor de eerste keer principieel werden goedgekeurd.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van decreet, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het personeel dat wordt ingezet voor de omkadering van het onderwijs in de Gemeenschapsinstellingen (107,5 vte), en onder de bevoegdheid valt van de Vlaamse minister van Welzijn, zal worden overgedragen naar het beleidsdomein Onderwijs.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede goedkeuring door de Vlaamse Regering, wordt het voorontwerp van decreet voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten betreffende het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
- 3° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te machtigen om onder voorbehoud van het advies van de Raad van State en de goedkeuring door het Vlaams Parlement te communiceren met de betrokken onderwijsactoren.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR